

um og flekjur, og tað man helst ikki vera við góðum hug, at hetta verður gjørt, men noyðdir av umstøðunum er einki annað at gera, um menn ikki skulu liggja yrkisleysir á landi.

Seinri greiðir litla »n« frá, at keypmenn ikki vilja keypa alla-støðni og so spyr hann, um tingið ikki kann hjálpa.

At enda hugsar hann so um keypslu- og sölufelag og tekur soleiðis til orða:

»Ein mæguleiki var tann, at menn gingu saman og sjálvskipaðu keypslu- og sölufeløg, alto cooperasjonsleiðina. Og hvat var meira hóskaði og náttúrligt. Men henda leiðin man helst fara at vera heldur torfør at ganga hjá einstøkum smábygdum, so leingi stórbygdin einki hava gjørt hesum máli viðvikjandi, og so eitt aftrat, fyri at skipa slik feløg, má vera tækur peningur til staðar, og honum er helst ikki nógv av á slíkum stødum.

Ein er nær um at fáa tár í eyguni yvir at lesa tilíkt. Menn slita og streva, váða lívið út á hav fyri at bjarga føði til konu og børn, sum mangan sita svong og illa ganga klædd. Tí tað vita øll, at hann, ið liva skal av útróðri í Føroyum, livir í trøngum korum. Komín aftur á land, fær maðurin ikki eina krónu til húsar aftur við sær og einki at keypa fyri, tí fiskurin verður ikki keyptur.

Maðurin ber so fiskin heim og má stegda eftir peningi, til hann langt um leingi fær selt fiskin til Danmarkar ella eitthvat land onkumstøðni langt av leið.

Høvdu fiskimenn fyri mongum árum síðan haft stovnað keypslu- og sölufeløg t. d. tá ið sluppir vórðu seildar fyri 5000 kr. beint áðrenn kríggðið brast á, so hevði verið lagamanni at átt síni egnu skip, ið hava tjent fleiri ferðir 100 túsund krónur og kundu so bygt pakkhús og forrættningar landið ikring.

»Eingir pengar eru«, sigur litla »n«. Jú, pengar tróta ikki. Tað eru 35 ár, síðan Føroya Fiskimannafelag varð stovnað. Hetta felag má eiga í minsta lagi 100 tús. kr. nú.

Høvdu javnaðarmenn haft fleirtal á Føroya lögtingi, so tóku vit tvungið lán til vinnulánsgrunnin og stovnaðu ein lögtingsbanka. Tá hevði borið til hjá fiskimonnum at fingið lagalig lán.

Tiverri gera teir føroysku fiskimenninir altíð homluband til teirra egna afturpart. Teir lata seg villleidda og berjast tí hvør móti øðrum í staðin fyri at verja teirra egnu interessur.

Latum okkum vóna, at teir vakna nú.

Ognarleysir um allan heiminn fylkist.

J. H. Danbjørg.

ILLFØRI Í POLITIKKINUM

Eitt ið hevur eyðkent orðaskiftið um føroyskan politik er ótol og at gerast illførur. Tá ið tjak hevur verið, so hava menn ikki givið sær stundir til ella havt vilja til at lurta eftir hvørjum øðrum.

Tað er sjálvandi oftast í mannlivinum so háttað, at menn verja sína sak, uttan at geva tí ans, um skil ella sannleiki kundir verið í tí, móttæðumaðurin hevur at siga. Tølsemeið er ikki at finna undir hvørjum steini. Tað eru vit Føroyingar ikki einsamallir um.

Men tað eru sakir, tað eru tey mál, ið eru so týðningarmikil, at vit skuldu síssa okkum so mikið, at vit góvu okkum tol og stundir til at hyggja at málinum frá báðum síðum og vita, um ikki okkurt áhugavert var at sæð á ranguni — teirri síðuni sum vit vilja tvinga okkum til ikki at geva gætur.

Eitt sum nú tjakið um, æntin vit Føroyingar skulu taka loysing, t. v. s. stovna sjálvstøðugt ríki, ella vit skulu standa saman við annað land, og um hetta seinra sjónarmiðið verður fylgt, so semjast um at finna ein tryggjan frian form fyri hesum sambandi. Sjálvandi má hvørt manna barn í Føroyum, ið rætt hevur at attaka lut í slíkari avgerð ásanna, at hetta er týðningarmikið, ein hin størsti álvarspurningur, sum lagdur er nakrantíð fyri føroyska fólkið. Og tað batar ikki, at hitt fólkið, ella teir, sum tikið sær havata ábyrgd at vera fólksins vegleiðarar gerast ótolin og illfør um spurningin. Hetta er meir enn eitt vanligt lögtingsvalg, ið róp og agitation plægdu at standa um. Vit kunnu ikki seta tað fram, sum samband er hitt versta óføri og loysing hin størsta signing ella viðvent: samband signingin og loysing óføri. Vit kunnu ikki seta alt upp sum eitt einfalt roknistykki at teljasaman, og sum ikki kann geva annað enn hitt eina úrslitið. Vit kunnu ikki halda fram við at gerast firtinir og kanska rópa afturhaldsmann og landasvikjara eftir einum hvørjum, sum loyvir sær at seta spurningar fram og hava okkurt at siga um hetta einfalda roknistykki. —

Bláðið »Timin« skrivur 8. aug.: »Sum tað sæst, hevur Socialurin sett sær fyri at tala fólkið við sama vantreytti, sum sambandsblæðini eru von. Um teir vilja hava annað enn gomlu sambandsstøðuna aftur, so er tað óneyðugt at koma við slíkum mæni um, at vit noyðast at gera hetta og hatta, um vit loysna frá Danmark, ella at vit mugu finna menn, sum kunnu gera tey arbeiði, ið danskir menn nú gera fyri okkum. Socialurin man fullvæl vita, at teir menn, sum stríðast fyri, at føroyingar skulu eiga Føroyar, eisini hava hugsað um, hvat ið krevst í hvørjum føri.«

Hetta var tað, ið »Timin« fekk burtur úr nøkrum hugskotum, sum »Føroya Social Demokrat« hevði her fyri um at yvir- og undirmeta seg.

Jú, »Føroya Social Demokrat« eins og onnur her á landi veit, at teir menn, sum stríðast fyri, at føroyingar skulu eiga Føroyar, eisini hava hugsað um, hvat ið krevst í hvørjum føri. Og tað, ið hetta blað hevur gjørt, er einans at seta spurningar og viðmerkingar fram til teir hugsanar, sum hesir menn hava sett fram.

Tað er gjørt, og hóast tað er gjørt, so kann ikki verða orsök til at siga, at »Socialurin« hevur sett sær fyri at tala fólkið við vantreytti.

Vit ívast ikki í, at nógvir av hesum monnum seta fram sínar hugsanir í djúpum álvara, og tað er virðing vert, at maður hevur hugsan og meining, sum litið kann vera á. Men ein »tøli« ikki Føroya fólki til »vantreytti« og at missa álit á egna megi, hóast hann hevur eitt hvørt at siga til tað, ið hesir menn bera fram. Tað er ikki vantreytti og at ræða fólki, hóast ein hevur atfinningar at gera til hesi einfaldu roknistykki, sum sett verða upp. Tað er heldur at tala og villa, tá ið menn gera eina sak so einfalda, ið ikki er einfald. Og vandin er, at tað kann koma upp, og tá kann bakbresturin gerast stórur.

Heldur enn at loypa vantreytti á Føroya fólki, so hevur »Føroya Social-Demokrat« umboðað ein uppbyggingarpolitikk, ið er hitt einasta holla at ganga eftir, um eitt fólki skal vinna fram til sjálvræði og sjálvbjargni.

Føroya Javnaðarflokkur er fyrsti og einasti flokkur her á landi, sum hevur borið tað fram, at ein gomul og rong samfelagsskipan er hin størsti meinbogi fyri, at vit kunna mennast og gerast búna at taka eitt sjálvræði. Um figgjarpolitikkur og samfelagspolitikkur hansara var fylgdur hesi kríggisárin, so høvdu vit havt dygt grundarlag undir landsins sjálvbjargni, og so vóru vit komnir nógv longri á leið til at mennast og búna sum serstakt fólki.

Men meirilutin av Føroya fólki hevur ferð eftir ferð havnað og forhænað henda menningarpolitikk. Og tá serliga tann parturin, sum rópar seg sjálvræðis- og hin sanní tjóðskaparparturin. Hann hevur heldur enn at fylgja einum realistiskum samfelagspolitikki latið seg ræla og villa av orðageipi og lótu, og at so hevur verið, sær hann eisini nú.

Vit døma ikki og undirmeta ikki hitt eggjandi orðið og tað bjarta fyridømi onnur lond og aðrar tjóðir kunna hava at sýna okkum. Men í hesum kalda, materialistiska heimi eru orðglæmur og skínandi fyridømi ikki nógnitikið. Her skulu eisini keldur stjórn-

armenn til. Skilamenn til skiparar, ið duga at meta um mæguleikar og ikki-mæguleikar. Tað er okkum ikki til gagns at missa alt álit á egna megi, men vit mugu heldur ikki tveita metingarsansin burtur og blása allar vansar oman av sum eina leysa froðu.

Frá amtinum:

Til Underretning for Bladets Læsere meddeles, at man fra Det danske Gesandtskab i Reykjavik har modtaget Underretning om, at det islandske Socialministerium under 15. Juli 1946 har udstedt følgende Bekendtgørelse:

»Paa given Foranledning skal man henlede Opmærksomheden paa, at Privatpersoner, Selskaber og Institutioner her i Landet ikke er berettigede til at have udenlandske Statsborgere, Mænd eller Kvinder, i deres Tjeneste for kortere eller længere Tid uden efter dertil indhentet Tilladelse fra Socialministeriet. Dette gælder ogsaa danske Statsborgere, der er kommet her til Landet efter 5. Marts 1946.

Formularer til Ansøgning om Arbejdstilladelse udleveres hos Tilsynet med Udlændinge i Reykjavik og hos Politimestrene udenfor Reykjavik.

C. A. Vagn-Hansen.
kst.

Fyri handlandi.

Sverur, fagur pengakassi við 5 leysum rúmum, dyrkjufritt cylindarlás við 2 lykklum, forkromað slag og lás, hent stødd 22 × 18 × 10 cm og kostar einans 60 kr.

Modernaði pengaskáp, 4 sløg, fyri 2500 kr. hvørt og 1 fyri 4800 kr.

Innmúringsboxir frá 125 til 675 kr.

Áleggsmaskinur 850 og 950 kr. Elektr. slaktarihakkimaskina, 850 kr.

Ymsar útrokningsvektir einkultar og dupultar, við 5 grams skalainnstilling upp til 15 kg í øllum litum og kosta frá 350—850.

Sterkar decimalvektir frá 50 til 400 kg og kosta frá 165 kr.

Súluvektir um 150 kr.

Einans 10 skrivimaskinir eru komnar (og farnar), nakrar koma nakað skjótt aftur. — Gerið so væl og latið meg vita, hvørjir vilja hava. Frá 375 til 1400 kr.

N. A. EIDSGAARD, Tórshavn.

CEMENT

RAPID

PORTLAND (Isbjørn)

MURSTEN

MELKALK

Valdemar Lützen